

SOLIDARITATEA

Organul Asociației Corpului Didactic
din Județul Sorocea

Redacția și Administrația:

Cancelaria Asociației Învățătorilor, str. Reg. Maria No. 16

S u m a r :

	Pag.
În chestiunea reorganizării M. I. P. de I. Candiani . . .	1
Flori în școală, flori în curtea școlii de V. Longhinescu . . .	6
Factori educativi de C. Neagu	12 V
Școala pe timpul lui Carol cel Mare de B. Chelaru . . .	17
Spicuri din reviste de V. Longhinescu	18
Pagina Revizoratului	22
Profesionale (dări de seamă, dela adunarea g-lă a Asociației și a Băncii etc.	25
Ce se petrece la Asociația Corpului Didactic de I. Candiani	46
D i v e r s e	49
Poșta Revistei	51

Publicație din colecția Periodice Naționale Vechi
„Moldavica” Biblioteca Națională a RM

Solidaritatea

Organul Asociației corpului didactic din jud. Soroca

Apare lunar sub îngrijirea Comitetului

EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

In cheștiunea reorganizării ministerului de Instrucție publică. Recrutarea directorilor.

Se vorbește cu insistență de o nouă reorganizare a Ministerului de Instrucție publică. Să ni se deie voie a o spune, că în timpurile prin cari trecem, astfel de radicale schimbări nu ne par prea oportune.

Intr'adevăr, se vede acum după războiu, că orișice reformă, făcută într'un senz oarecare de un guvern, e dusă în alt senz de guvernul ce-l urmează, așa că totul se reduce mai mult la o stinghereală periodică a diferitelor servicii. Astfel de reorganizări trebuie să se facă în vremuri mai liniștite și să fie rezultat al înțelegerii tuturor. Vedem, însă, că astfel de înțelegeri nu pot avea loc, guvernele și opoziția duc adevărate războaie, parcă ar fi două neamuri de oameni cu totul deosebite, ca și cum n'ar fi în joc interesele patriei lor comune.

Dar din pricina acestor neînțelegeri ce apar atât de absurde, vedem că diferitele parlamente lucrează fără înțetare spre a schimba tot ce s'a făcut de precedentele adunări legislative. Aceste neconținute schimbări, organizări și reorganizări ale tuturor instituțiilor, făcându-se atât de des, n'au alt rezultat decât să se deie o largă posibilitate politicianismului să intre din ce în ce mai adânc în organismul instituțiilor de stat. Se tinde astfel neconținut, ca principalele autorități să devină medii de cultură pentru propagarea parazitismului politic.

Înainte de război, diferitele guverne luaseră oarecare măsuri de stabilitate a instituțiilor, astfel că directivele de conducere rezistau la o astfel de propagare. După războiu, însă, diferitele partide au lucrat ca clientela demagogiei lor să-și găsească cât mai multe locuri. Și de aici a urmat grozăvenia numeroaselor organizări și reorganizări.

Aceste vremuri au făcut să se illustreze amarnic relele usturătoare ce aduc dese schimbări de guverne. Și mizeria acestor prea dese schimbări în școală se simte prin suma de neliniște ce se aduce învățământului cu schimbarea directorilor majorității școlilor din țară.

Și cu toate că chestia recrutării directorilor e o chestiune de însemnătate capitală pentru școală, numirea lor se face după criterii streine de școală, după strămta apreciere a cluburilor politice. În acest chip numirea directorilor formează o rană deschisă, prin care politicianismul incult vrea să se amestece în viața școlară.

Și din această pricină se întâmplă adesea să nu a lungă în fruntea școlilor adevărații frunțași ai învățământului. Aceste numiri mai aduc vrajbă între membrii corpului didactic și tulbură profund viața școlară, care ar trebui să rămâie neconținut cât mai senină.

Se spune mereu, că schimbările de funcționari sunt trebuincioase, deoarece guvernul are nevoie de oameni cât mai credincioși spre a-și îndeplini programele de guvernare. Realitatea, însă, nu cere astfel de schimbări, iar argumentul e fantasmagorie politicianistă. Acum mai ales, după războiu, când suntem într-o perioadă de vindecare a rănilor economice și când programele de guvernământ aproape se confundă, orișicât de bombastice ar părea ele, când sunt enunțate.

În adevăr, când principala operă de guvernământ se rezumă în a face economii și, prin urmare, într-o cât mai mare reducere a activității de stat și în a se căuta împrumuturi pentru acoperirea datoriilor statului, negreșit că pentru astfel de realizări e necesar a se face numai gospodărie elementară și a se căuta oameni serioși, de-

prinși cu economia și cu slujba, depărtați de orice alt soi de politică.

Schimbarea directorilor e, deci, o greșeală din toate punctele de vedere, atât din punctul de vedere didactic, cât și din acela administrativ.

O astfel de schimbare aduce o mare lovitură morală celui ce este îndepărtat, iar cel venit e pus mai mult timp sub dependența imperativelor de club, micșorându-și astfel puterea morală de conducător. Se nasc, apoi, prea adesea fricțiuni între prietenii de școală ai celui înlocuit și ai celui numit și astfel se slăbește păgubitor coeziunea morală a corpului didactic. Această depresiune morală generală se resimte chiar până și în legăturile dintre direcțiune, profesori, elevi și părinți.

E de neînțeles, însă, cum un ministru de instrucțiune, nou numit, care la noi în țară e întotdeauna un distins profesor universitar, la venirea în fruntea acestui departament, poate să semneze, cu o seninătate inocentă, decizii de schimbare a directorilor din coprinsul întregii țări, fără să vadă, că în acest chip lucrează la dezorientarea întregului învățământ. Și ce e mai ciudat este că aceste schimbări sunt dictate de oameni, cari n'au nici o calitate spre să-i fi sfetnici în conducerea învățământului. Negreșit, oamenii politici pot să-i fie indicatori, dar sfetnicii hotărâtori trebuie să-i rămâie inspectorii generali ai învățământului, cari nu trebuie să facă altă politică decât cea școlară.

Organizarea unui minister ar fi logic făcută numai atunci, când numirea funcționarilor săi superiori s'ar rezuma pe un sistem selectiv din întregul personal didactic din întreagă țară și, mai ales, din provincie și când înaintările celor mai buni pot să se reglementeze astfel, încât fruntașii să ajungă în mod automat în locurile de conducere supremă.

Și în ministerul de instrucție, directorul de școală ar trebui să fie în primul grad al unei serioase selecțiuni în ierarhia școlară. Inspectorii, inspectorii generali și directorii de ministere trebuie să-și aibă cu toții obârșia în această ierarhie.

Un director de școală nu trebuie să fie numai un bun gospodăruș, ci e necesar să fie un om superior din toate punctele de vedere, astfel încât cuvântul său să rămână hotărâtor în toate chestiunile de educație școlară, ca și în cele administrative.

Directorul trebuie să aibă datoria să viziteze cât mai des clasele și să se convingă de felul cum elevii își îndeplinesc datoriile, la toate obiectele, și să ia măsuri potrivite cu împrejurările, ca să se îndrepte lipsurile, dând indicațiuni și profesorilor.

Programul economic al școlii trebuie să fie lăsat cu desăvârșire la inițiativa sa și, după ce ministerul îi aprobă bugetul, să aibă complet libertatea și răspunderea ordonanțării. Sistemul de acum, cu ordonanțări de către autorități superioare, e o lipsă ciudată de încredere, care îngreuiază organismul de stat cu funcționari de prisos și care face personalul exterior să sufere, nefiind plătit la vreme.

Statul pierde enorm, deoarece furnizorii, nefiind achitați când se liberează marfa, o socotesc mai scump și apoi opresc pe director s'o ia de acolo unde i se prezintă în condițiuni mai avantajoase.

Statul ar câștiga mai mult, dacă ar avea serioși contabili de control al gestiunilor, contabili, pe cari, însă, nu-i are în prezent.

Absurditatea sistemului de acum e că nu împiedică cu nimic neregulile, ia însă o mare parte din răspunderea personalului de administrație, ceea ce este o enormă greșală de conducere.

Din cele de mai sus se vede, ce însemnătate are o bună recrutare a directorilor și că ar trebui să i se dea o atenție deosebită și să nu fie în nici un caz lăsată la discreția și capriciul politicianilor, cari nu se pot uita prea deaproape la interesele școlare.

Ar fi trebuincios ca la învățământul secundar să se lărgască cadrul de selecțiune, ea să se facă nu numai dintre profesorii definitivii, ci în genere între cei titulari.

Numirile să se facă în urma unei inspecții făcute la

fața locului, de o comisiune formată din doi inspectori generali și inspectorul șef al regiunii.

După trei ani de funcționare a directorului, o altă comisiune, formată din directorul general al învățământului secundar, un inspector general și inspectorul șef al regiunii, să cerceteze dacă e cazul de-a se definitiva cei numiți.

Actualii directori să fie titularizați în cazul când ar avea raporul favorabil al primei comisiuni.

În rezumat am putea spune, că reorganizarea Ministerului de Instrucție publică ar fi satisfăcătoare, dacă ar îndeplini următoarele condițiuni:

1) Să fie astfel așezată ca să nu vie un alt guvern să o ieie de la început. Aceasta ar avea loc când n'ar fi făcută conform indereseilor politice momentane.

2) Să deie posibilitatea ca funcționarii superiori ai ministerului să fie aleși din întregul corp didactic al țării, selecțiunea fiind făcută cu atenție, după merit și vechime.

3) Să se deie o deosebită însemnătate selecțiunii directorului de școală, care să se bucure de toată inițiativa în cercul său de activitate, întărindu-se astfel și mărindu-se autoritatea celulei principale a învățământului.

4) Prin mecanismul legii ce s'ar face, să nu se deie posibilitatea politicianilor să se amestece în chestiuni școlare, înlăturându-se astfel cu totul politica din școală.

I. Candiani.

FLORI ÎN ȘCOALĂ, FLORI ÎN CURTEA ȘCOALEI

«La mine cea mai mică floare
care răsare, dă naștere la gânduri
adânci pentru lacrimi».

Wordsworth.

Cu ocazia organizării șezătorilor culturale în centre sătești pe la școli, în numele Societății Culturale Studențești «Basarabia», am avut prilejul fericit să cunosc mai multe școli și mai mulți învățători, să cunosc școala în funcțiune, cu deamănuntul, «la fața locului».

M'a impresionat adânc o școală primară din B.

M'a impresionat ordinea, disciplina și curățenia făcută de elevi și severitatea cu care elevii și-o mențineau. M'a impresionat, deasemenea, felul, cum la această școală se cultivă de către elevi lotul școlar.

Lotul e împărțit în parcele, ogorașe, după numărul elevilor din clasele III și IV. Este unica școală, la care în gospodăria învățătorului, lângă grajd, am văzut groapa de gunoier, din care elevii își îngrășe ogorașele. Fiecare elev își cultivă ogorașul cu sfințenie. Iar emulația ce se naște între elevi în cultivarea ogorașelor se răsfrânge și asupra obiectelor de învățământ și dă rezultate frumoase. Ogorașele cele mai reușite se premiază de către un juriu format din învățătorii cercului școlar și câțiva săteni fruntași. Premiile se dau în cărți. Veniturile ce se realizează de pe produsele lotului școlar se întrebuințează pe cărți și rechizite școlare, cari se dau elevilor gratuit. O parte din venit merge la formarea fondului pentru burse, ce se dau absolvenților merituoși cari vor urma cursurile la o școală de comerț sau meserie.

Am aflat că această școală are deja doi asemenea bursieri ai săi — unul la școala comercială elementară Iași și altul la școala de contabilitate și educație cooperatistă din Chișinău.

Dar ceea ce mi-a lăsat impresii neșterse în suflet au fost florile dela această școală.

Flori în școală, pe rafturile ferestrelor, flori pe niște mesuțe.

Am fost adânc impresionat de felul cum copii îngrijiau de florile sale, era Sâmbătă - ziua când ei trebuiau să schimbe la flori țărâna și să le ude.

Pentru ei era o adevărată sărbătoare! În timpul șezătorii copiii s'au grupat în jurul straturilor, ca nu cumva cineva să vatăme scumpele lor flori.

Pe fețele lor inocente, blânde, pline de bunătate și de bucurie, citeam:

«Nu vă atingeți de flori, nu le rupeți! Lăsați-le să crească! Vă plac? Priviți-le!»

Nu vă atingeți de flori, precum nu trebuie să vă atingeți de sufletele noastre, tot așa de curate, neprihănite, frumoase. La fel cu ele și noi suntem enigme, miracole, simboluri.

Noi mai suntem promisiuni..., Suntem Viitorul!

Cunoașteți-ne și îngrijiți-vă până la jertfă pentru orientarea noastră pe linia de izbăvire și de triumf a vieții....»

Noi, studenții, am vizitat mai multe gospodării ale răzeșilor din acest sat și la toți, în «casa mare», am văzut flori multe și frumoase și cu foarte multă băgare de seamă îngrijite.

Pretutindenea ni s'a spus de către gazdă că florile sunt dela doamna învățătoare.

Am aflat că «doamna», sub pretextul de a controla cum elevii săi îngrijesc florile lor de acasă, frecventează adesea familiile elevilor, ducând în casele lor cuvântul de luminare, de îndemnare și îndrumare spre fapte frumoase, stând de vorbă cu mamele elevilor și rezolvind multe probleme arzătoare.

Apoi, prin aceste vizite, «doamna» mai aduce cu sine în familia elevului o căldură sufletească, care topește câte puțin sloiul de ghiață ce stă între învățătoare și țărance, ceea ce contribuie în mod temeinic la creierea legăturilor sufletești între școală, familie și societate, aruncându-se astfel o punte de trecere între aceste două lumi, străine și adesea învrăjbite.

Ce pildă frumoasă, înțeleghătoare și demnă de urmat dă

această învătătoare colegelor sale, cari, afară de câteva excepții frumoase, sunt atât de străine și rezervate fața de țărance-mamele elevilor lor! (Se înțelege că nu numai prin flori se pot crea ocaziuni de a veni în contact cu țăranii).

Senzul vieții umane e munca, și Natura o predică zilnic din toate colțurile ei.

«Lumea toată e un imens atelier», a spus romancierul muncii și fecundității, în care lucrul cugetului și al brațelor nu se suspendă decât pentru odihna de noapte».

Și în această uriașă uzină a muncii, școala trebuie să fie mașina de îndreptare a vieții. Deaceia, pe petecul mărginit de pământ al școalei, copilul trebuie să se învețe a munci. Să se învețe cum să sape, să semene, cum să îngrijiască o legumă, o floare, un pom. Căci «de la Geneza nu s'a hărăzit omului o muncă mai nobilă ca aceea a lucrului pământului». Școala trebuie cu necesitate să sădească în sufletul copilului adevărul că, dacă pământul se îmbogățește prin om, și omul se face bun prin roditoarea muncă a pământului. Școala populară, care n'a reușit să sădească în cugetul copilului dragostea muncii, n'a făcut nimica! Își neagă senzul.

Cultivarea și îngrijirea florilor trebuie să fie întâia muncă fizică a elevilor!

«E o distracție de zâne», a spus un scriitor englez.

Misiunea școalei populare e să aprindă în inima copiilor și iubirea de flori, miraculoase daruri ale Naturii.

Școala populară trebuie să treziască în sufletul copilului iubirea către flori și apoi să-l învețe și să-l obișnuiască de a le cultiva și îngriji. Căci florile nu înfloresc decât în grădina celui ce le îngrijește.

Să le iubească ca apoi să le cultive și îngrijiască, iar cultivându-le și îngrijindu-le, tot mai mult le va iubi.

Școala să-l învețe pe copil de a iubi florile, căci florile sunt «gânduri, bucurii, pute.e.... Sunt cele mai frumoase visuri ale Creațiunii. *) «Florile — zice John Ruskin — sunt făcute pentru a fi mângâierea omenirii. Copiii le iubesc, oamenii liniștiți, mulțumiți cu puțin, le iubesc și ei așa cum cresc»....

*) «Laboremus» de Gh. D. Mugur

...«Nici vorbă că prețuirea florilor s'a născut în om odată cu poezia iubirii. Ce poate mai bine decât o floare, du'ce în stărea ei de reștire și mirositoare în tăcerea ei, să închipuie deschiderea unui suflet feciorelnic?

Omul, dela obârșii, când întindea o floare iubitei lui, trecea peste dobitoc. El se făcea om prin această înălțare deasupra asprelor trebuințe ale Firii! ») La bucurie și la necaz, florile ne sunt prieteni statornici. Cum am putea să trăim fără de ele? Ne îngrozim la gândul unei vieți jefuită de ființa lor. Ce mângâiere nu aduc ele la patul bolnavului și ce lumină de fulger în bezna sufletelor obosite?... Când suntem coborâți în pulbere, ele se aștern mănuite pe mormânt...

Poporul nostru iubește mult florile, le cântă și se înduioșează de ele. Semnul iubirii e o floare,

«Flacăii o pun la pălărie, fete'e o prind în păr, logodnica o încălzește pe sâni... iar dragostea și mila de mamă o așează pe mâinile subțiri ale copilășului adormit...») Oriunde s'ar afla: în casa unei fete șagalnice, în pălăria unui flăcău mândru, ce stăpînește o parte din natură sau în mâna unei bătrâne care vrea să se împace cu Dumnezeu, în fața sfântului altar, în «noaptea Învierii», sub pâlpâiala candelii – floarea leagă viața noastră pământească de Dumnezeu – printr'un simbol ce nu-și are explicație decât în admirarea desăvârșitului și frumosului,

Așa fiind, oare acolo unde micuțele ființe plâpânde își petrec multe ore de zi, unde se învață a cunoaște puterea Creațiunii, unde pe lângă «Bine», «Adevăr», se predică și «Frumosul», nu e locul să concretizăm cu probe vii, care vorbesc în multe tonuri – puterea divină?

Nu este un imperativ categoric pentru educator de a aprinde în inima copilului dragostea către flori și a-l hotărî să le cultive și să le îngrijească cu sfîntenie, la școală și la el acasă?

În glastre, la fereastra, în mizeria colibă a săracului ce cu greu își poartă sarcina vieții, florile arată că înăuntru este viață...

2) Despre flori din Cartea cătăului de Okakura Kakuzo, trad. din englezește de Em. Bucuța.

3) Gh. D. Mugur, cartea citată.

«O casă fără o floare, fără un rit al îngrijirii și al așezării ei, e o mărturisire a pustiuului din om»...⁹⁾

Școala noastră populară îndeobște este tulburător de tristă. Și acest aspect trist și melancolic îl dă lipsa de arbori, flori, deșertul dimprejur și... necurătenia. Adesea ea rămâne tristă și pustie cum a lăsat-o lemnarul și zidarul.

Școala populară, pentru a nu lăsa impresia unei închisori unde deținuții n'au voie să se împace cu Natura, trebuie să-și schimbe înfățișarea sa de până acum.

Îi, casa de învățatură a copilului și a satului, trebuie împodobită, înfrumusețată, spre a se înviora, a i se da suflul vieții, căci ea e chemată doar viață să predice!

Îi, o a doua casă părintească a copilului, trebuie să fie o zidire curată, bine orânduită, cu flori împodobită înăuntru și afară, în curte.

Numai astfel școala va putea fi pentru copil ademenitoare, primitoare și înviorătoare.

„O floare înviorază un pustiu. Un singur mac însufletește grăul unui lan”.

Școala trebuie cu necesitate să trezească în sufletul copilului iubirea de fori dusă până la religiozitate. Să-l îndrumeze și să-l însufletească mereu în cultivarea florilor.

Flori în școală, flori în curtea școlii, dacă dorim să dăm școlii pod abia ei de viață, dacă dorim ca școala să atragă, să ademenească pe copil. Prin înfrumusețare, școala va căpăta farmecul biruitor!

Flori în școală, flori în jurul școlii!

Și aceasta nu numai pentru că culorile sunt făcute pentru a da viață făpturilor, pentru a înfrumuseța, dar încă pentru că sunt mijloace puternice de a solidariza, disciplina, a provoca stări sufletești înălțătoare, de-a educa. Prin cultivarea și îngrijirea florilor copilul și-ar desvolta în mod temeinic simțământul frumosei.

Florile, iubitele flori ale copilului, **printr'un rit al îngrijirii și al așezării, prin puterea lor de a îndulși, ar umaniza mult sufletul copilului, în-**

Iesind astfel şcoalei calea pentru formarea caracterului moral al copilului.

Flori în şcoală! Căci în zilele de iarnă, când natura şi încetineşte paşii şi afară totul e mort, în clasă e viaţă, fiindcă sunt flori, cari se bucură de căldura clasei şi de sentimentele celor cari le îngrijesc. Copiii sorb prin toţi porii dragostea de natură, trăgând înmuri de proslăvire, de admiraţie către cel ce a orânduit toate cu rost în lume.

Prin ele se încălzeşte câtuşi de puţin atmosfera rece care îngheaţă, sleieşte spiritul între patru ziduri, în anii cei mai frumoşi ai vieţii. Iar celui ce păşeşte pragul clasei, florile silinţei gospodăreşti îi vor binevesti lumina şi iubirea dinlăuntru.

Flori în curtea şcoalei, spre a o înfrumuseţa, a-i da o înfăţişare cuvulnicioasă, solemnă — farmec ce biruie sufletul copilului. Prin flori şi apoi prin sădirea arborilor, s'ar face apropierea şcoalei cu natura!

Să trezim în sufletul copilului iubirea de flori. Să-l însufleţim şi să-l îndemnăm să le cultive şi să le îngrijească întâiu la şcoală, apoi la casa părintească. De această îndeplinire a învăţăturii şcolare e legată munca şi frumuseţea vieţii lui de apoi.

Să creiem copilului un cult al florilor!

Cultul florilor este cultul sentimentelor frumoase, înălţătoare!

Căci florile sunt gânduri, bucurii, putere... cele mai frumoase visuri ale Creaţiunii.

Pătruns şi plin de ele, cei ce învaţă pe copil va munci laolaltă cu el, însufleţindu-l, călăuzindu-l, vibrând ca o albină, căci cine predică muncă şi îndeamnă la muncă, trebuie să fie în muncă el însuşi. El va observa cu şcolarii creşterea misterioasă a floarei, apropiindu-i mereu de ceea ce n'a avut dezlegarea încă — enigma vieţii.

Astfel de pe brazdita de pământ a grădinii şcolare, mintea copilului va porni scrutătoare către enigma vieţii, pentru a se opri, cucernică şi fără putere, înaintea Creatorului.

Vasile Longhinescu.

Factori educativi.

A educa înseamnă a influența, după un plan sau fără plan premeditat, cu metodă sau fără metodă, pe cineva în devenire, adică în perioada, când facultățile fizice, morale și intelectuale se află în continuă dezvoltare și se arată susceptibile de modificări. O condiție esențială, însă, trebuie să aibă loc, pentru ca influența să se producă, în bine sau în rău: acțiunea asupra individului să se realizeze cu statornicie, în același sens și timp cât se poate mai îndelungat.

Acestea stabilite, vom putea mai ușor să deosebim, din complexul fenomenelor vieții, factorii principali, care înfrăuiesc individul în creștere.

1. Natura a fost și rămâne cel mai important factor, care din timpurile preistorice și până astăzi își dă, prin fenomenele ei statornice, cea mai însemnată contribuție în educarea mai mult sau mai puțin uniformă a indivizilor.

Acest factor, natura, prin acțiunea ei, care diferă de la un câmp al pământului la altul, a făcut să se zămislească tipuri de caractere umane, diferite și ele și bogate în nuanțe nesfârșite. Dar nu ne preocupă acest factor, decât ca model de educator, demn de imitat pentru stăruința cu care lucrează.

2. Alt factor educativ, care captează pe om de la naștere, este familia. Familia este temelie statului și după cum va fi clădită această familie va fi și puterea țării. Din primele zile ale vieții, copilul e în mâinile familiei. Mama îi modelează corpul prin scutece și fașe.

Familia contribuie foarte mult la educația tineretului, bine înțeles cu micile scăderi ce diferă de la o clasă socială la alta. În familie copilul deprinde a vorbi, a simți și numai educației din familie se datorește faptul, că grupuri de naționalități diferite trăiesc intercalate unele printre altele fără să se asimileze.

În privința aceasta, noi Românii am demonstrat o piidă, fiindcă se știe că din cele mai vechi timpuri familia era singurul așezământ, care educa tineretul, dând tineri patrioți și împiedicând desnaționalizarea, în ciuda tu-

turor vitregiilor soartei. Tot produs al familiei este sentimentul **fraternității**: copiii, trăind în mediul pașnic, liniștit, sentimental al familiei, simt și-și dezvoltă iubirea reciprocă.

Tot în familie ia naștere sentimentul **pietății**, al iubirii față de părinți. Purtarea părinților, rareori poate și aspră, totuși părintească, inspiră copiilor, recunoștință, dragoste, iubire față de ei. În familie se respectă mult individualitatea și tocmai de aici pornește boala pentru școală, căci un învățător, cât nu s'ar căzni, cu greu poate continua acel tratament, blând, iubitor, afectiv, al familiei, pentru că el are o sumedenie de caractere diferite și nu poate să le ducă pe fiecare în parte.

3. Al treilea factor educativ este școala. Un filosof german a spus: «Dați-mi școalele din Europa și într'un timp anumit vă voi da oamenii pe care-i doriți.» Cu drept cuvânt putem spune, că în timpurile acestea școala este aceea care educă tineretul.

Elevul vine de mic la o anumită oră fixă la școală, profesorul intră la ora hotărâtă, acolo se lucrează după un anumit program săptămânal, în care fiecare participă de timp e destinată pentru un anumit scop și nu stă în puterea copilului să le schimbe sau inverseze. Aceasta influențează foarte mult asupra sufletului copilului în sensul unei norme comune, unei regularități, precum și a ordinii și a legii. Dacă elevul comite abateri dela regulamentul școlii, resimte sancțiunile și astfel învață, deprinde regularitatea. Tot în școală, copilul capătă acel sentiment al scufundării într'un tot social, așa de important în formarea morala a oamenilor:

Nu arareori se întâmplă ca într'o familie copiii să fie tiranii mici ai ei: după capriciul lor se face totul. Deci acasă, oricum, ei iese în relief cu individualitatea lor, pe când în școală învață supunerea către cei mai mari. În școală copilul învață a se cunoaște pe sine și pe alți oameni, pentru că se știe că părinții văd în copiii lor nu mai calități, iar peste defecte trec foarte ușor. În școală ei se vor întâlni cu copii din alte familii, cu altă temelie de creștere, își vor putea măsura puterile, vor avea ocazie să judece singuri, deci obiectivul «cunoaște-te pe tine

însuși» numai în școală se va putea atinge. Tot aici se naște în copii acel sentiment al emulației, așa de prețios în viață din multe puncte de vedere. Am zis că în școală va cunoaște și alți copii, cu cari va avea zilnic de-a face, poate alteori a se apăra de ei prin puterile sale fizice, morale, se naște în el voința de a trăi și de a învinge.

Aceasta în ce privește școala primară. Cât despre restul școalelor, avem o sumedenie de exemple vii, trăite, poate chiar simțite de noi înșine. Copii din aceeași familie, unul educat în școli și altul acasă, se deosebesc între ei! Cel educat prin școli e cu vederi mai largi, cu tărie mai mare de caracter, cu o sumedenie de deprinderi de igienă și morale, așezate în sufletul lui. Celălalt rămâne abrutizat și dus de valuri, în neștire, de norocul sau de nenorocul orb, după cum «îi este scris.» *)

Dovada cea mai puternică despre influența educativă a școlii ne-a fost servită de timpurile, când tineretul român, fii de proprietari adăpați la izvorul școalelor apăsene, întors în țară, predica și ridica stindardul desrobirii cu tot riscul. De aici, se vede că școala dezvoltă sentimentul umanității, dând ideea că tot omul are drept la viață egală. Tot școala ne dă acel prețios dar care este știința.

4. Al patrulea factor educativ este biserica. Din timpurile cele mai vechi, la toate popoarele și în special la creștini, apoi la începutul vieții oricărui popor organizat în stat, biserica era aceea, care promova educația tineretului. Când legile pământești aproape nu existau, exista legea lui Dumnezeu, care se învăța nu numai teoretic, ci și practic, căutând a se infiltra în sufletul fiecăruia. Și aceasta se făcea în biserică. Și era bine pe acele timpuri, deși legi erau puține. Omul atunci nu asculta cum i se citește de către conțopistul dela primărie articolul din lege la care el a contravenit, ci avea infiltrată în sufletul său legea Dumnezeuască, că nu trebuie să fure, să necinstească pe cineva, să omoare etc.

Dacă, însă, în timpurile vechi biserica avea așa de mare influență educativă, apoi astăzi cu regret trebuie să

*) Să nu cadem în exagerări. Exclusivismul poate fi o cauză a îmfumurării profesionale, de care nu trebuie să fim stăpâniți. N. R.

o mărturisim, că această influență a ei a scăzut covârșitor, în special prin părțile noastre. Și aici stă marea datorie a noastră, ca cel puțin generației ce ne va urma să-i sădim în suflet o mai mare iubire de biserică, readucând-o la influența ei binefăcătoare, prin povești, prin conducerea copiilor regulat la biserică și explicarea datoriilor către Dumnezeu. Rolul bisericii de acum este dezvoltarea sentimentului moral-religios. Urmările influenței bisericii se resimt la bătrânețea omului, când, gârbovit de ani, parcă își simte povara păcatelor făcute în timpul tinereții și atunci se face mai bun, mai drept și, ca ultimă mângâiere, îi este biserica, către care își îndreaptă pașii.

5. Dar iată un copil crescut în familie, trecut prin școală, în tot timpul nedespărțit de biserică, acum intră în armată, ca să învețe cum să-și apere țărișoara. Contrastul e izbitor, căci nu se pctrivește viața blândă din familie, binevoitoare din școală, cu aceea din armată. Acolo e ordine strictă, disciplină de fier, muncă multă și pentru cei refractari sancțiuni imediate. De acolo tânărul va veni cu o putere fizică mai mare, pe care exercițiile fizice dese i-au fortificat-o, va deprinde strictețea ordinei și a disciplinei, o supunere oarbă față de cei superiori.

Desigur, facem abstracție de răul obicei al injurăturilor, precum și de un alt fenomen sufleteș, lingușirea, care de multe ori se dezvoltă ca un mijloc de a lupta.

6. Al șaselea factor educativ este mediul sau societatea, în care trăiește omul. Dacă ceilalți factori influențează mai mult sau mai puțin în bine asupra creșterii tineretului, apoi mediul trebuie cu părere de rău s'o mărturisim, darămă tot ceea ce au căutat să cladească ceilalți. Deprinderi rele ca: beția, desfrâul, hoția, ura, orgoliul, invidia etc., al căror rezultat sunt o sumedenie de crime și jafuri, iată roadele influenței societății.

Dar dacă mai luăm în considerație și progresul mordei, care pe zi ce merge încatușează mai mult în ghiarele ei costisitoare tineretul! Nu-i mai puțin adevărat, că mediul are și părțile lui bune. El deprinde pe tânăr cu

practica vieții, îl face mai îndrăzneț și fără frică în acțiunile lui, precum și cu mai mult curaj în viață.

7. Tot printre factorii, cari contribuie la educația tineretului, este și literatura.

Idealurile mari ale omenirii prin literatură se transmit din generație în generație și dintr'un loc în altul, până ce devin realități. Prin literatură fondul sufletesc al oamenilor mari devine sursa de înălțare intelectuală și morală a noastră.

Când vom ajunge ca satele noastre să fie înzestrate cu câte o bibliotecă de câte 800—1000 volume, cu tot atâția cetitori, să fim siguri că nu vom mai vedea așa de mare număr de oameni pe la cărciume și acestea vor trebui să facă loc altor așesăminte mai utile.

Prin mijlocirea literaturii, tineretul va putea să-și cunoască mai mult țara, va putea cunoaște puterea cugetului nației sale, trecutul glorios al strămoșilor lor, experiența vieții etc.

Datoria noastră de educatori este ca în tot momentul să veghem și să căutăm ca toate aceste influențe enumerate să se producă cât mai intens și în bine asupra tineretului.

Familiilor să le dăm îndrumări, în școală, care este câmpul nostru de activitate, să căutăm a sădi în sufletul tineretului sămânța tuturor bunelor deprinderi, biserica s'o sprijinim, în armată să căutăm a scoate partea rea a influenței, societatea s'o influențăm prin exemple, iar literaturii să-i intensificăm întrebuintarea. Numai așa vom putea răspunde menirii ce avem de îndeplinit, numai astfel vom fi cu conștiința împăcată, căci numai așa ne vom fi făcut pe deplin datoria. Când ceasurile bătrâneței ne vor ajunge, vom avea cei puțin mângâierea să admirăm roadele muncii noastre de o viață întreagă.

C. NEAGU, Inv. Goleni.

Școala pe timpul lui Carol cel Mare (768-814)

În evul mediu, în general vorbind, școala ca instituție de culturalizare a poporului, n'a existat. Adaptată nevoilor timpului, aservită exclusiv intereselor bisericii și mântuirii sufletului, ea constituia apanajul celor aleși, privilegiul netăgăduit al clerului cu menirea de a diriguia viața sufletească a masselor.

Astfel fiind, programele de învățământ, gravitau în jurul teologiei, iar fiindcă aceasta din urmă avea ca scop cunoașterea și înțelegerea lucrurilor nevăzute, metodele de învățământ nu apelau la intuiția și experimentarea directă a lucrurilor și fenomenelor. Viața trebuia să fie cunoscută după precepte și formule cărturărești, uniforme și indiscutabile.

Dăm mai jos un fragment de lecție dată de Alcuin, profesorul fiului lui Carol cel Mare, Pipin, în etate de 15 ani.

— Ce este scrisul? întrebă Pipin.

Alcuin: Păstrătorul istoriei.

— Ce este cuvântul?

— Interpretul sufletului.

— Cine e părintele cuvântului?

— Limba.

— Ce este viața?

— Bucurie pentru cei fericiți, suferință pentru cei nefericiți și pentru toți, așteptarea morții.

— Ce este somnul?

— Închipuirea morții.

— Ce este timpul?

— Lăcașul sufletului.

O altă discuție începe astfel:

— Ce este pământul?

— Mama tuturor celor ce viețuiesc, hrănitoarea tuturor celor ce se hrănesc și cămara vieții.

— Ce este marea?

— Calea celor îndrăzneți, granița pământurilor, ospitaliera râurilor și izvorul ploilor.

Uneori Alcuin puneă întrebări lui Pipin.

— Ghicește, ți zise el odată: — Un necunoscut a venit la mine și vorbea fără limbă și glas, el n'a existat până atunci nici n'a viețuit după aceea, eu nu l-am recunoscut și nici nu l-am văzut?

— Somnul era acel necunoscut — răspunse Pipin.

— Ai ghicit. Dar mai spune încă alceva. Ceva viu a rezultat din ceva mort și acel ceva mort a dispărut prin suflarea celui viu?

— Focul.

— Adevărat, fiul meu! Spune-mi încă una: Cunoști tu pe vestitorul cel mut?

— Știu: e scrisoarea.

Boris Chelaru,
student.

Spicuri din reviste.

L'education, No. 6 1929, Paris.

«Educația intelectuală în școala primară» cuprinde câteva idei foarte interesante ale D-rului E. Beaunis. Autorul studiului socotește că testele întrebuintate de Binet și Simon pentru măsurarea inteligenței copiilor n'au putut fi utilizate cu succes în învățământ. Recomandă o serie de caractere, cu cari s'ar putea face clasificarea elevilor.

O primă clasificare a elevilor se poate face, după acest autor, din p. d. v. al activității. Unii elevi sunt activi, alții pasivi. Cei din categoria întâia nimica nu învață decât dacă nu intervine și propria lor activitate intelectuală.

Pentru cei din categoria a doua, vorba învățătorului este arcticol de credință, pentru aceștia educația este un adevărat dresaj. Metoda activă se potrivește primilor, cea expozitivă celor de categoria a doua.

O altă clasificare se poate face din p. d. v. al reproducerii imaginilor. Unii reproduc mai ușor imaginile vizuale, alții cele auditive, alții cele motrice etc. În învățământul în școala primară fiind mai mult oral, înseamnă că nu se adresează tuturor în aceeași măsură, de aceea e bine să se întrebuițeze cât mai multe mijloace de învățare: vorbire, citire, scriere, modelaj, desen, pentru a se potrivi individualităților diferite din clasă.

Cât privește educația intelectuală, cel mai mare rău este plictiseala. Ea nu poate fi înlăturată, decât căutând să se nască interes pentru cunoștințe, fără ca învățământul să degenereze în distracție. Să nu se întrebuițeze pedepse, decât după ce se epuizează toate celelalte mijloace. Recompensele să se întrebuițeze cu multă rezervă.

Neue Bahnen. Anul 36, No. 2, Ianuarie 1929.

R. Lehman ne informează asupra școlii active în Belgia.

Cel care a dat un impuls puternic mișcării pentru transformarea școlii într-o școală activă a fost Dr. O. Decroly.

O iubire fanatică față de copii îl determină pe Decroly să întemeieze un institut de învățământ special, unde adună copii anormali, pentru cari educația obișnuită din școli nu li se potrivea. Observațiile prețioase, făcute de Decroly asupra acestor copii, i-au aratat cari sunt păcatele educației obișnuite și metodele de îndreptare.

Decroly a ajuns la convingerea că orice școală trebuie să fie o instituție, în care să se manifeste activitatea proprie a copilului, o instituție, în care copilul să găsească multiple ocazii de dezvoltare spontană și de muncă plăcută.

Laboratorul lui Decroly a devenit «școala pentru viață prin viață». Școala aceasta, prin spiritul de jertfă a învățătorilor și părinților, a devenit azi, se poate spune, un adevărat paradis al copiilor. Statul belgian, recunoscător operei săvârșite de Decroly, l-a numit profesor de psihologia copilului la Universitatea din Bruxelles.

Punctele principale ale sistemului său le-a înfățișat chiar Decroly într-o revistă și sunt următoarele:

1. Copilul, o ființă vie, trebuie să fie pregătit pentru viață într-o societate asemănătoare cu aceea în care va intra.

2. Copilul este o ființă în devenire. La fiecare vârstă are anumite caracteristici, de cari trebuie să se țină seama. Activitatea spirituală a unui copil e determinată de vârsta sa, ale cărei interese variază necontenit. Îmboldul cel mai puternic al copilului este mișcarea. În consecință, orice activitate a copilului trebuie să fie strâns legată de mișcare.

Din aceste temelii decurg urmările firești: școlarul până la vârsta de 19 ani, trebuie să fie pus în contact zilnic cu natura și cu viața umană, pentru a fi făcut să înțeleagă condițiunile existenței sale fizice și sociale.

Prima serie de exerciții e observația lămit concretă. Aceste exerciții dau naștere altei serii de exerciții de expresie (lucru manual, desen, vorbire, scris) și, în sfârșit, a treia serie de exerciții, numite exerciții de asociație (în timp: istoria, în spațiu: geografia).

Programul e întemeiat, dar, pe interesele spontane ale copilului. Diferite subiecte de studii se grupează în chip natural și formează ceea ce numește centru de interes. (alimentarea, vestimentația, viața publică, casa părintească etc.)

Fiecare școală trebuie să aibă ateliere și laboratorii, în cari să se desvolte viața copilului sub influența activității proprii. Învățătorul școlii noi trebuie să fie perspicace, neobosit, cu un spirit creator și cu un accentuat dar de observație pentru oameni, animale și plante. Pe lângă dragoste pentru știința pedagogică și pentru psihologie, el trebuie să fie dotat cu iubire pentru copii. Și păriații trebuiesc introduși în noua metodă, pentru ca să poată să dea concurs eficace învățământului. Odată pe lună, cel puțin, ei trebuie să vină în comunitatea școlară pentru ca să ia contact cu învățătorii și cu școala.

Numărul elevilor într-o clasă să nu treacă de 25. Programa școlară să se întocmească pe baza ideii de concentrare. Va juca un mare rol activitatea manuală. Elevii înșiși vor împodobi clasa și muzeul cu obiecte lucrate de ei. Fiecare elev va avea dulapul, în care își va ține înfăptuirile sale concrete. Înșiși elevii își fac cartea lor de citire, proprie, cu bucăți și cu desemnuri create de ei în comunitate. Educați astfel, elevii vor fi, în stare, în clasele

mai superioare, să-și pună ei înșiși probleme de rezolvat și să găsească ei înșiși calea și materialul pentru rezolvare.

Însușirile unui bun educator.

Un bun educator trebuie să aibă, după Wilbois, următoarele însușiri:

1. Să cunoască pe copilul său, pentru a ști să-l adapteze lumii, în care va trăi. În acest scop, educatorul trebuie să aibă un simț sociologic și psihologic deosebit de al savanților de laborator. El trebuie să prindă sensul evoluției sociale și să ghicească calitățile sufletului copilăresc în devenire.

2. Trebuie în același timp să știe a se face cunoscut de copilul său prin mărturisiri, ci prin grația unei fizionomii și atitudini, care arată copilului că-i dorește dezvoltarea, chiar fără voia lui.

3. Pentru a stabili condițiunile fizice și sociale prielnice unei bune educațiuni, e necesar ca educatorul să aibă un simț al dispoziției lucrurilor și al organizației de oameni, asemănător aceluia, care se cere industriașilor.

4. Pentru a face pe copil capabil de acțiuni superioare nivelului său, educatorul trebuie, ca și directorul unei întreprinderi, să lucreze când prin sugestione, când prin constrângere, și aceste două forme ale autorității sale nu vor fi primite, decât dacă el are o valoare morală recunoscută.

5. Pentru ca acțiunile superioare ale copilului, întâmplătoare la început, să se poată transforma în deprinderi durabile, educatorul trebuie să adauge prestigiului său o stăpânire de sine, dulce ca o grație și neschimbătoare ca o forță a naturii.

6. Și, în sfârșit, educatorul trebuie să fie capabil de multă iubire și abnegație față de copiii săi. Nu trebuie să se aștepte la recunoștință, deoarece ei, copiii, devenind mari, nu vor ști niciodată tot ce s'a făcut pentru dezvoltarea lor.

Vasile Longhinescu.

PAGINA REVIZORATULUI

COPIE după Decizia Ministerială No. 31899 din 3 Martie 1930, înaintată Revizoratului Școlar jud. Soro-ca cu ord. No. 11813/930 al Onor Serv. Inv. din Chi-șinău și înreg. sub. No. 3250/930.

Deciziune.

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instrucțiunii Publice și Cultelor,

Având în vedere dispozițiunile art. 173 al. II din legea pentru organizarea Ministerelor și pe baza art. 20 din aceeași lege,

D E C I D E M:

Art. 1. Domnul Secretar de Stat D. Moldovanu, Directorul Ministerial al Directoratului Ministerial local Chișinău, se autoriză de noi:

1) A numi și înainta personalul Serviciului Ministerial și Instrucțiunii Publice și al Cultelor până la gradul de șef de birou inclusiv.

2) A transfera funcționari administrativi de la o localitate la altă din circumscripțiunea sa, în interes de serviciu sau după cerere.

Numirile, înaintările, transferările, se vor face cu respectarea dispozițiilor legii Statutului Funcționarilor Publici și ale regulamentului ei de aplicare.

3) A acorda concedii tuturor funcționarilor administrativi din circumscripțiunea aceluia Directoriat în conformitate cu legea Statutului Funcționarilor Publici și a le aplica pedepse disciplinare prevăzute la punctul 1 și 2 de sub art. 51 din aceeași lege.

Pentru învățământul primar al Statului.

a) A aproba numirile de învățători cu titlu provizoriu. A aproba detașările în regiune. A aproba transferările în regiune. A face propuneri pentru numiri cu titlu definitiv. A acorda concedii până la 6 luni fără art. 139. A propune bugetul învățământului din regiune.

b) A face propuneri Ministerului pentru creațiuni noi de școli și posturi. A aproba orariile. A numi directori cu delegație până la aprobarea Ministerului.

c) A face adrese de mulțumiri învățătorilor și profesorilor meritoși.

Pentru învățământul secundar, normal, seminarial, profesional și comercial al Statului.

a) A semna diplomele de bacalaureat, de absolvirea școalelor normale și seminarii, școalelor comerciale gr. II și a școalelor profesionale gr. I și II, meserii și menaj.

b) A aproba dispenze de vârstă pentru elevi. A aproba trecerea elevilor dela un liceu la altul în cursul anului, conform regulamentului.

c) A face detașări, în interiorul regiunii, afară de cele din Capitală. A acorda concedii până la 6 luni într'un an pentru boală și interese familiare, fără plată.

d) A aplica pedepsele: observații, avertismentul confidențial și public, amenda până la 10 zile.

Pentru învățământul particular, culte și arte.

a) A numi comisiile, conf. art. 80—81 din regulament.

A delega, în caz de nevoie, Președintele dela examenul de absolvire de curs ptimar (art. 65 din lege) și la examenul de admitere în cursul superior (art. 65).

A numi delegat special la examene particulare după caz (art. 81). A aplica al doilea avertisment școalei, conf. art. 85 din lege.

b) A primi jurământul membrilor corpului didactic titular din învățământul secundar (art. 21), particular și confesional.

A aplica avertismentul public și amenda (art. 88 lit. b și c).

A ridica autorizația dela o lună până la un an (art. 88 lit. d).

A dispune procedura conf. art. 91 din lege, cu excepția pedepsei dela art. 88 lit. c. Suspendarea unui membru al corpului didactic, conf. art. 92 din lege.

c) A aplica art. 177 lit. d. din regulament, față cu

elevii particulari, pentru elevele din școalele cu și fără drept de publicitate, aplicând aceeași procedură disciplinară ca la Stat.

d) A ordona inspecții și anchete pentru instituțiile și funcționarii pendinte de Culte și Arte, conform legilor organice

Art. III. Domnul Secretar General precum și d-nii Directori de învățământ respectivi sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Data azi 3 Martie 1930.

Ministru (ss) Costăchescu.

Pentru conformitate

Subrevizor Școlar Ion Cuțulab.

PROFESIONALE**Banca Corpului Didactic „PROGRESUL” din Județul Soroca****Darea de seamă**

pe luna Aprilie 1930.

Denumirea conturilor	Solduri din 1929	Rulamentul în 1930				Solduri la 1 Maiu 1930
		DEBIT		CREDIT		
		Luna curentă	De la Inceputul anului	Luna curentă	De la Inceputul anului	
ACTIV						
Casa	2169	1342696	3385.90	1355297	3317723	69736
La instituții de credit	56659.4	300000	600000	390000	109159.4	750.0
Impunuturi acordate	2420598	810989	2133397	508047	1257041	3296954
Averea mobilă	1	—	750	—	—	751
Avansuri	175757	—	7443	20952	93524	89676
Cheltuieli de Adm. etc.	—	13935	46725	—	—	46725
	3165124	2467620	6173605	2274196	5759887	3578842
PASIV						
Capital Social	2186700	16800	108900	71700	16800	2246700
Taxa de înscriere	—	—	—	60	48	480
Fond de rezervă	10972	—	—	15568	15568	26540
» » ajutor	16979	—	—	31137	31137	48116
» p. constr. imob.	—	—	—	45000	45000	45000
Depuneri	725481	98635	236067	260745	467721	957135
Sumele tranzitoare	14276	13088	70472	1235	61462	5266
Casa de ajutor re- ciproc	94084	101006	111226	86120	113540	96398
Dobânzi pe anul curent	24927	844	2743	498.0	128103	150.87
» » » viitor	—	—	—	2920	2920	2920
Profit net din 1929	91705	91705	91705	—	—	—
	3165124	322078	621113	51540	1034831	3578842
		2789698	6794718	2789698	5794718	

Președinte V. CIUBOTARU.

Contabili T. DOLGHI.

PROFESIONALE.**Dela Adunarea Generală a Asociației Învățătorilor**

În zilele de 25 și 26 Aprilie, în localul Prefecturii, s'a ținut adunarea g-rală a Asociației Învățătorilor din județul Soroca.

La această adunare a luat parte un număr de 134 învățători. Biurul adunării a fost următorul:

d-l P. Cosciug — președinte

» D. Suveica — vicepreședinte

» A. Vataman —

» D. Ameșinschi, I. Popovschi, G. Sevacov și A.

Spoială — secreteri.

Intrucât marea majoritate a învățătorilor din județ și din oraș n'a luat—cu sau fără motive—parte la această adunare, dăm mai jos—în rezumat—principalele hotărâri, spre cunoștința tuturor.

1. Dările de seamă a Comitetului Asociației și a Comisiunii de Cenzori.

Prima a se vedea în anexă (No. 1). Darea de seamă bănească—anexa No. 2. Din darea de seamă a Comisiunii de Cenzori rezultă nevoia de a se aduce unele modificări de formă, în registrele contabilității Asociației, spre a se înlesni verificarea.

Adunarea, în urma mai multor discuțiuni și a explicațiilor d-lui P. Sfeclă, președintele Comitetului, aprobă descărcarea de gestiune a Comitetului Asociației.

2. Dările de seamă ale președinților de subsecții.

Din 36 subsecții din județ numai jumătate au fost reprezentate prin președinte sau secretar.

Din dările de seamă reiese că activitatea subsecțiilor a stagnat din cauza suspendării în cursul anului a cercurilor culturale. Pe alocuri (ex.: Nadușita) s'au înființat jurii de onoare cu rezultate pe deplin mulțumitoare.

În chestiunea organizării Adunarea hotărăște, în urma propunerii d-lui P. Sfeclă, raportor, următoarele: a) să se stăruie și pe viitor în desemnarea de jurii de împăciuire,

b) preșeginții și secretarii cercurilor culturale să fie și ai subsecțiilor, dacă au fost recomandați de cerc.

3. Activitatea Comitetelor școlare.

Raportor d-l G. Hrițcu.

Eterna problemă a întreținerii școalelor și-a luat tributul ei de timp și de energie nervoasă și în anul acesta. Constatarea unanimă este că situația materială a școalelor este dezastruoasă, că datoriile de ani de zile ale comitetelor școlare sunt importante și că această stare de lucruri nu mai poate dăinui fără pericol pentru școală. D-l Prefect Lupașcu dă asigurări formale că, în urma măsurilor luate de D-S. și ca rezultat al trecerii gestiunii comitetelor la primării, lucrurile vor lua o turnură favorabilă.

4. Situația librăriei corpului didactic.

Raportor d-l C. Brin.

La 1 Ianuarie 1930, adică după o funcționare de 3¹/₂ luni de zile și în sezonul cel mai important al desfacerii manualelor didactice, librăria a dat un sold de 19454,05 lei. Bunavoința administrației județene, care a pus la dispoziția librăriei în mod cu totul gratuit localul cu mobilier, servicii, iluminat și încălzit, a fost pe deplin apreciată de adunare, care și-a exprimat mulțumirile sale pentru ajutorul dat.

Pentru viitor se hotărăște înființarea de sucursale în județ și intrarea în directă legătură cu casele mari de editură din București. Asigurările adunării cum că toți învățătorii vor procura cărți numai de la librăria lor, vor servi ca imbold la continuarea lucrului început. Rezultatul va depinde de gradul de conștiință profesională a corpului didactic.

5. Imobilul Asociației. Raportor D-l V. Ciubotaru.

Ideea se frământă de câțiva ani și-și face loc tot mai mult în preocupările Asociației. Momentul de față va trebui să fie dominat de această grijă îndreptățită de faptul, că Asociația în prezent dispune de o avere, care reclamă adăpost. Căminul va servi și pentru cimentarea legăturilor dintre asociați, prin contactul des ce-l vor avea și schimbul de idei și de informații care va deveni mai les-

nicios. Căminul ar servi pentru instalarea băncii, librăriei, unui hotel p. învă. și internat p. copiii de învă.

Adunarea hotărăște să se intensifice acțiunea de colectare a declarațiilor, prin cari membrii Asociației s'ar obliga să verse, prin statele de salar și ca împrumut fără procente, câte 1200 lei.

6 Bugetul Asociației pe 1930 Raportor D-nl C. Brin. Se primește bugetul prezintat de Comitet. Anexa No. 3.

7 Alegerea Cenzorilor. Se aleg cenzori d-nii: M. Vescu, Gh. Namalovan și Tn. Ciobotarencu, iar ca supleanți d-nii: Ș. Sârghi, F. Galeasevici și I. Dreab.

8 Diverse Adunarea hotărăște a se ajuta bănește familia învă. dela Costești. Se mai produce un schimb de vederi relativ la examenele de definitivat și înaintare și se hotărăște a se continua lupta p. o echitabilă salarizare a corpului didactic.

Delegația permanentă.

Anexa No. 1

Darea de seamă

a Comitetului Asociației Învățătorilor din Județul Soroca, pe anul 1929.

Este cunoscut că viața în sine nu este un paradis. Ea este o veșnică luptă între indivizi, între grupări sociale, organizațiuni profesionale, între diferite clase cu diferite interese, între națiuni etc. Și este firească această luptă. Pe ea se bazează progresul omenesc, care nu este altceva decât tendința naturală de a face încă un pas înainte, este un marș tot înainte și înainte, dela puțin la mult, dela rău la bine, dela opaiț la lumină electrică și a. m. p.

În acest marș general înainte, desigur reușesc cei mai apti, cei mai bine pregătiți și, îndebzâte, cei tari de virtuți. Acest ade-văr se referă, cum s'a spus, la societăți, grupări și indivizi izolați. Cu cei mai tare se socotesc, îl stimează, iar alții îl linguesc pen-

tru a-l avea cu sine, cei mai mulți se tem, au frică de el. Se cunoaște că, în învălmășeala luptelor de toate zilele, acești privilegiați ai soartei pășesc înainte pe drumul vieții, cu capul sus, mergând cu toată încrederea în sine, fiind convinși că rezultatul final va fi reușita. Nu este nevoie de exemple și dovezi pentru a demonstra justetea celor spuse. Viața la fiecare pas, zi cu zi, ne dă pilde de veditoare și ne convinge până la evidență, că pe cei tari îi așteaptă succesul, iar cei slabi și neputincioși, vorba Moldovanului, rămân de căruță. Prin urmare, calea îți este deschisă și reușești dacă ești apt pentru luptă.

Referindu-ne la organizația noastră dascălească, putem spune cu certitudine că va propăși, dacă se va manifesta ca organism puternic și bine încheiat. Nu este suficient ca un grup de profesioniști să adopte un statut, să devină persoană juridică sau morală și în consecință să pretindă la un loc sub cer. Este inutil să dovedim că aceste grupări rămân constituite pe hârtie, dacă nu există suflet, și soarta lor este cunoscută: moarte naturală.

Asociația noastră Generală a dat dovadă de tărie, în deosebi cu ocazia congresului general din 6, 7 și 8 Decembrie 1929. S'a impus și a fost ascultată aproape ca nici o altă breaslă, s'a manifestat cu vigoare și mare solidaritate. Numai așa ne vom impune, așa vom reuși să sprijinim interesele școlii în general și interesele noastre profesionale în special.

Acuma dela aceste constatări trecem la modesta activitate a Comitetului Asociației noastre pe anul trecut.

Revista „Solidaritatea”. După îndrumările date de Adunarea Asociației din anul trecut, Comitetul a căutat să îmbunătățească organul nostru de presă, revista «Solidaritatea», fiind convins că un organ de presă este un mijloc puternic și eficace de încheiere sufletească a dascălimii răspândită pe întreg teritoriul județului. În vederea aceasta s'a făcut apel în nenumărate rânduri la colegi să colaboreze la revistă, pentruca ea să fie oglinda fidelă a tot ce frământă și interesează învățătorimea noastră. Asemenea s'a cerut cercurilor culturale, conform celor hotărâte la adunare, să ne trimeată spre publicare conferințele mai interesante

și reușite ce se țin la aceste cercuri. Trebuie de constatat că, deși materialul pentru revistă nu ne lipsește prin faptul că un număr redus de colegi ne trimit articole, nu s'au grăbit prea mulți să răspundă la cererea Comitetului, iar cercurile culturale n'au dat importanța cuvenită acestui apel. Comitetul își explică aceasta prin indiferențismul din partea unor colegi și timiditatea din partea altora, cari au frică de a nu fi pe placul cetitorilor. Modestia este o calitate bună a omului, însă cu condiția să nu fie exagerată.

Prin urmare pentruca «Solidaritatea» să aibă o înfățișare de organ al nostru propriu, asemenea pentru a fi mai variată și în conținut mai interesantă, este nevoie ca aceia din Dvs., cari ar avea ceva de spus și mănuesc condeiul, să scrie.

În revistă în afară de articolele cu caracter pedagogic și didactic s'au mai tipărit tot soiul de informațiuni, dări de seamă despre adunările și congresele ținute cu participarea delegaților din județul nostru, în fiecare număr a avut loc materialul dat de Revizorul Școlar, pentru a informa pe colegi asupra anumitor chestiuni. S'au tipărit asemenea regulat dările de seamă lunare ale Băncii noastre «Progresul», ale «Casei de ajutor reciproc», darea de seamă a librăriei și a Asociației. Aceste dări de seamă, poate, fac revista cam monotună, însă nu este posibil de evitat acest lucru prin faptul că organizațiunile de mai sus sunt ale noastre, se mănuește banul tuturor și nu este admisibil ca membrii lor să nu cunoască situația banului plasat. Așa dar, publicarea acestui material este o necesitate.

În consecință, Comitetul vă cere D. V. să vă faceți datoria, contribuind cu scrisul la perfecționarea revistei, lucru prin care și mai mult se va evidenția necesitatea existenței acestui organ de presă.

În legătura cu aceasta, Comitetul roagă pe toți Dvs. să dați sprijinul material, abonându-vă la revista «Viața și Școala», organ de presă al Comitetului Central al Asociației noastre din întreaga țară. În vederea aceasta s'a trimis de către Comitet tipul de declarațiuni pentru a fi subscribe de învățători în vederea reținerii abonamentului acestei reviste prin statele de salariu. Este o datorie a

noastră de conștiință să dăm tot sprijinul organelor noastre de presă pentru a putea exista.

Librăria Corpului Didactic. Conform hotărârii Adunării G-le din anul trecut, Comitetul a luat măsuri pentru organizarea și înființarea librăriei Corpului Didactic. În vederea acestui scop, Comitetul, la ședința din 1 Iulie 1929, luând în discuție această chestiune, a instituit o comisiune cu depline puteri pentru organizarea și îndrumarea librăriei. Comisiunea a fost compusă din D-nii Gr. Săpuna, profesor și director al Liceu'ui Technic, C. Brin și A. Mașchevici, Institutori. Această comisiune a avut sarcina de a angaja personalul necesar conducerii librăriei, a comanda cărțile și rechizitele necesare și, îndeobște, a supraveghea bunul mers al librăriei. Comisiunea s'a achitat de datoriile sale și în ziua de 11 Septembrie librăria a fost deschisă, începând a funcționa. La procurarea mărfii s'a căutat să se cumpere numai ceea ce se cerea de public și școli, pentru a nu aglomera librăria cu balast. S'au făcut publicațiile necesare și anunțurile. Asemenea s'au trimis invitațiuni colegilor de a procura cele necesare dela librăria Corpului Didactic, indicându-se condițiunile de vânzare.

Situația librăriei la 28 Octombrie, prin urmare peste o lună și jumătate aproximativ după deschidere, era următoarea: marfă furnizată în suma de 746.213 lei 75 bani, din care în suma de 61.906 lei și 74 bani s'a restituit furnizorilor marfă nevândută. În timpul acesta s'au vândut cărți și rechizite în suma de 597.991 lei și a rămas în librărie la această dată marfă în suma de 184.335 lei. Din cifrele arătate se vede, că s'a cumpărat marfă de o sumă considerabilă în raport cu modestele noastre mijloace.

Pe data de 1 Ianuarie 1930 situația este următoarea: marfă cumpărată în suma de 763.998,50 lei, marfă vândută în suma de 586.806 lei cheltueli administrative și cu transportul mărfii 52.705—50 lei, reese, deci, un câștig curat de 19454 lei. Câștigul este destul de modest, ceea ce este și natural la început, mai ales pentru că înființarea librăriei noastre are ca scop nu câștigul, ci ieftinirea cărților și rechizitelor. În prezent librăria funcționează relativ slab, fiindcă și sezorul este slab. Comitetul are ferma convingere

că, începând cu noul sezon școlar, librăria va lua un avânt nou și va propăși. Rămâne, desigur, să se ia unele măsuri de organizare de cu timp, ținându-se cont de experiența din trecut. În vedere aceasta și ca punct principal, este absolută nevoie de a intra în directă legătură cu editurile mari și depozitele de en gros, ca la timp să avem marfă din primele mâini.

Din scurta activitate a librăriei, Comitetul face următoarele constatări:

1. Publicul și Instituțiunile de Stat au dat librăriei noastre atenția cuvenită, procurând marfă dela noi.

2. D-l Prefect de pe atunci, P. Hrițcu, înțelegând intenția bună a Asociației a pus la dispoziție localul fostei librării a Zemstvei, fără plată. Comitetul pe această cale aduce D-sale și județului mulțumiri călduroase pentru bunăvoință și sprijin.

3. Nu prea mulți din colegi au înțeles să dea mână de ajutor sau, mai bine zis, să cumpere cărți și rechizite dela librăria noastră. Grosul colegilor a rămas indiferent față de sforțările depuse căutând a procura marfă dela alte librării numai pentru că acestea dădău unele avantagii, desigur, aparente, despăgubindu-se cu vârf și îndesat, pe altă cale, pentru așa zisele avantagii.

Organizarea librăriei rămâne să se desăvârșască și să se consolideze, însă se cere concursul neprecupețit al tuturor dascălilor, deoarece nu poate fi înțeles, ca o organizație proprie, făcută de comun acord de toți, să nu fie susținută. Comitetul este convins că numărul celor puțini, cari au înțeles să dea dela început sprijin librăriei, treptat se va mări și, la urma urmei, toți vor pune umărul pentru a mână carul înainte și librăria va prospera.

Subsecțiile Asociației.

Ca un mijloc eficace de a avea contact permanent cu învățătorimea noastră s'au dovedit subsecțiile asociației. Aceste organe de descentralizare trebuie să servească ca intermediu între Comitetul județean și membrii izolați ai asociației pentru aducerea la îndeplinire a hotărârilor adunărilor Generale, ale Comitetului și invers: prin subsecții se culeg doleanțele și nevoile dela fața locului:

În anul trecut subsecțiile au funcționat aproape normal. În

afară de sfârșitul anului școlar, când convocarea cercurilor culturale a fost suspendată de Minister, suspendându-se implicit și funcționarea subsecțiilor, cari formează un tot cu cercurile culturale. Comitetul crede că aceste celule trebuie să fie întărite, organizarea lor desăvârșită ajungând să-și îndeplinească cu succes datoria. Anul trecut unele din subsecții au sesizat Comitetul județean în multe chestiuni, scoțând în evidență ceea ce acestuia îi scăpase din vedere. Pentru bunul mers al subsecțiilor este nevoie, în afară de directivele ce se dau de sus, de mai multă inițiativă la fața locului. Cu drept cuvânt se constată, că acolo unde sunt persoane cu suflet și inițiativă în conducere, subsecțiile s'au manifestat ca organisme viabile și invers. Este, dar, prețios ca la cârma lor să fie desemnați colegi din aceia, cari sunt cu mai multă energie, cu mai multă inițiativă și, desigur, cu mai multă autoritate. Comitetul puțin va face dacă subsecțiile la rândul lor nu vor activa în cercut respectiv.

Procurarea imobilului. O chestiune care a preocupat conducerea asociației a fost adunarea fondurilor pentru procurarea unui imobil propriu — Casa învățătorilor, conform hotărârii adunării din anul trecut. La acea adunare s'a stabilit că toți învățătorii trebuie să verse în decursul unui an câte 1.200 lei, făcându-se reținerile prin state de salariu, a 100 lei pe lună. Ca urmare a acestui lucru, Comitetul a tipărit un tip de declarații, expediindu-le subsecțiilor pentru a fi iscălite de învățători și restituite. Până în prezent s'au primit 208 declarații, ceea ce ar face, după încasarea banilor, suma de 249.600 lei. Cum vedeți numărul declarațiilor este destul de redus și cu sumele ce se vor aduna, este puținel pentru fiecare, nu se poate păși la procurarea imobilului. Comitetul a făcut în diferite rânduri apel la colegi prin subsecții pentru a se accelera colectarea declarațiilor. În vederea realizării acestui bun și frumos început Comitetul Asociației din nou cere tuturor ca în timp cât de scurt posibil să subscrie declarațiile, trimițându-le nouă.

Ideia Căminului învățătoresc nu este ceva nou. Cum cunoașteți mulți dintre D-stră, în diferite județe din țară și în dec-

sebi acolo unde asociațiile au activat, există această podoabă a învățătorimii, iar în Ardeal sunt palate întregi unde s'au instalat toate organizațiunile și întreprinderi'e învățătorești, plus internate pentru copiii învățătorilor, plus biblioteci, plus săli de lectură și multe altele. Credem că și acest început va fi adus la bun sfârșit, pentrucă, fără a ne lăuda, suntem o organizație din cele mai vii și mai puternice.

Participarea la Congrese. Comitetul a crezut și crede că congresele și adunările ce se fac pe țară sau pe regiuni sunt mijlocul puternic pentru promovarea intereselor Asociației învățătorești în general și ale asociației noastre județene în special. Contactul viu și permanent cu restul dascălimii duce la încheierea masse'or învățătorești. Nu mai vorbim că la aceste congrese se discută și se frământă chestiuni vitale pentru școală și cu caracter profesional.

În vederea aceasta Comitetul a ținut să participe prin delegații săi la următoarele adunări și congrese: 1) La Adunarea G-lă extraordinară a organizației regionale Chișinău, ținută la 30 Noiembrie 1929, Asociația noastră fiind reprezentantă prin D-l F. Cramarciuc. Darea de seamă a apărut în revista «Solidaritatea» No. 12. 2). La marele congres general al Corpului Didactic din întreaga țară, ce a avut loc la București în zilele de 6, 7 și 8 Decembrie 1929, delegați fiind D-nii P. Sfecă, C. Brin și A. Vatanaman. În afară de delegații trimiși de Comitet a mai participat un număr de colegi dela subsecția Târnova, ceea ce le face cinste că au putut cu jertfe materiale să ia parte la această adunare. Cunoașteți cele hotărâte la congres, cunoașteți asemenea rezultatele practice ale acestei manifestațiuni. Trebuie, însă, de recunoscut că a fost unicul congres în felul lui și cu un număr de participanți. Zidurile Ateneului Român n'au văzut o adunare mai impozantă și mai bine organizată. Mii de dascăli din toate colțurile țării, de toate gradele, au răspuns la chemarea conducătorilor ce'or trei Asociații: Primară, Secundară și Universitară. Dacă rezultatul material este nesemnificativ, apoi trebuie să recunoaștem că câștigul moral este considerabil pentru că: a) Congresul a avut un răsunet pu-

tenue în opinia publică românească, bi s'a manifestat solidaritatea completă ca niciodată și cu acest congres a căzut zidul chinezesc ce despărția Corpul Didactic, stând alături profesorul universitar cu omul învățămîntului secundar. Ca rezultat imediat a fost formarea federației Corpului Didactic pe întreaga țară, unind toate gradele la un loc. S'a realizat ceea ce deveni s'a urmarit să se facă: avem în prezent organizație comună pe întreaga țară. 3. Tot în zilele arătate a avut loc la București Adunarea Gîlă a Asociației învățătorilor din întreaga țară, participînd din sufletul nostru aceiași delegați cari au luat parte și la congres. Chestiunile principale ce s'au rezolvit au fost: adoptarea statutului pentru întreaga asociație cu participarea Ardealului, care în trecut nu făcea parte din Asociația Gîlă și constituirea Comitetului de Consiliere. 4. Cîrți delegați s'au: D-nii C. Brin și A. Valamio Asociația a participat la congresul general al învățătorilor din întreaga țară ce a avut loc la Craiova în zilele de 6, 7, 8 și 9 Iulie 1929. 5. La 3 și 4 Ianuarie a. c. a avut loc adunarea Gîlă ordinară a Asociației Bazarabone, la care noi am fost reprezentați prin D-nii P. Nefcă și C. Brin. Și la această adunare subiecția Tîrcoaia a trimis doi colegi.

Achitarea lefurilor la timp. Comitetul a depus mult interes ca la timp să fie achitate salariile învățătorilor. S'au făcut diferite intervenții, s'au trimis în diferite rînduri la Iași și Chișinău delegați. Asociația suportă d cheltuielile de deplasare, s'a dat un a uter bănesc de 1500 lei Revizoratului Școlar pentru a angaja un funcționar în plus, Comitetul luînd și alte măsuri. În fine s'au făcut toate stăruirile posibile pentru reușita cauzei, dar dacă totuși au fost întârzieri în achitarea lefurilor, a mînta se datorește altor cauze și împrejurări: schimbarea sistemului de salarizare a funcționarilor, desființarea Inspectoratului Școlar Iași și totîntregul Directoratului pentru Bazarabia, criza de numerar și altele. Cu această ocazie Comitetul constată că Revizoratul Școlar n-are făcut în această chestiune datoria pe deplin. Se crede că trecînd cu luna Mînta salariile se vor achita regulat și fără întârziere.

Ședințele Comitetului. Pentru aducerea la îndeplinire

a hotărârilor adunării, asemenea pentru rezolvirea chestiunilor curente, Comitetul a ținut în decursul anului trecut șase ședințe și anume: La 5 Aprilie, 19 Maiu, 25 Iunie, 1 Iulie, 5 Septembrie și 15 Decembrie. În afară de cele enumerate mai sus, Comitetul s'a mai ocupat și de următoarele chestiuni: a) s'a intervenit locului în drept să se țină în localitate, sau, în cazul cel mai rău, la Bălți, examenele de definitivat, ca să nu fie nevoiți învățătorii să facă ca în trecut drumuri lungi și cheltueți mari cu deplasări, b) a acordat ajutor bănesc colegului Turbatu dela Sauca, în suma de 3000 lei, dânsul având nevoie de un tratament medical serios și învățătorului Cozma Virgil 1.200 lei. Acesta, stând în spitalul de ochi dela Iași și întorcându-se acasă la Făgăraș, a fost prădat în tren, în gara Drochia, c) a tipărit și trimis tipul de declarații pentru a fi semnate de colegii cari au dat câte 500 lei (s'au adunat 222 declar.) în vederea construirii sanatoriului dela Techirghiol și d) a soluționat în unele cazuri neînțelegerile ce s'au ivit între membrii asociației.

În consecință D-l cassier va referi onoratei adunări despre situația bănească din anul trecut a Asociației și librăriei.

Încheiind această dare de seamă succintă, Comitetul roagă adunarea să-i dea descărcarea cuvenită.

Președintele Comitetului P. SFECLĂ

Membri:

D. Suveică
G. Hrițcu
V. Ciubotaru
K. Brin
P. Cosciug
I. Sacară

Anexa No. 2

Bilanț (Mișcarea cassei)

Incheiat la 1 Ianuarie 1930. (de la 1 Aprilie 1929--1 Ian. 1930)

INTRĂRI**IEȘIRI**

	Suma		Suma
1 Cotizații	68337 -	1 Cotizat. organ. București - Chișinău	3000 -
2 Abonamente	42800 -	2 Diurne la congresele București, Chișinău și alt.	15600 -
3 Familiei Ilieș P.	52935 -	3 Diurne la ședinț. Comitet. Asociației ei inv.	2690 -
4 Pentru imobil	8000 -	4 Retribuția secretarului	5400 -
5 Pentru librăria corp. did.	728657 50	5 Retribuția casierului	3600 -
6 Suma excedență la 1 Aprilie 1929	121660 95	6 Editarea rev. «Solidaritatea»	32927 -
		7 Redactarea revistei	3200 -
		8 Cheltuieli poștale	50275
		9 Spese de cancelarie	162 -
		10 Chiria localului	10000 -
		11 Cheltuieli neprevăzute	8270 -
		12 Ajutoare	6200 -
		13 Diurna D-lui Rusnac (canc. Reviz.)	3000 -
		14 Pentru librăria corp. did.	816703 50
		15 Familiei Ilieș	67600 -
		La banca «Progresul»	525 -
		lu acte	40994 -
		In numerar	2016 20
Total	1022390 45	Total	1022390 45

Casierul Asociației K. BRIN

B u g e t u l

Comitetul Asociației învățătorilor din Județul Sorocea, pe anul 1930.
(Dela 1 Ianuarie 1930 - 1 Ianuarie 1931.)

№№	V E N I T U R I	SUMA Lei	№№	C H E L T U I E L I	SUMA Lei
1	Cotații	80.000	1	Cotații Organizaț. inv. Chișinău	3.000
2	Dela editarea revistei prin abonam.	60.000	2	" " " București	3.000
3	Dela serbări, baluri	1.000	3	Diurne și trasp. la sed. Comit.	8.000
4	Dela publicații în revistă	1.000	4	Diurne și trasp. la congr. Chișinău, București etc.	15.000
			5	Retribuția secretarului Asociației	7.200
			6	Retribuția casierului Asociației	6.000
			7	Editarea rev. „Solidaritatea”	65.000
			8	Redactarea rev. „Solidaritatea”	10.000
			9	Spese de cancelarie	800
			10	Pentru întocmirea stat. de reținerile Asociației	4.000
			11	Cheltuieli postale	1.000
			12	Chiria localului	10.000
			13	Îngrijir. loc. încălzit și iluminat	4.000
			14	Cheltuieli neprevăzute	1.000
			15	Fond pentru deschid. de credite	4.000
TOTAL		142.000	TOTAL		142.000

Votat în ad. g.-lă din 26.IV.1930

Votat în ad. g-lă din 26.IV.1930

Casier C. BRIN.

Dela Adunarea G-lă a Băncii „Progresul“

În zilele de 26 (după amiază) și 27 Aprilie a. c. a avut loc, în sala Consiliului Județean, Adunarea G-lă a membrilor Băncii „Progresul“. Au fost prezenți 69 membri, din 750 câți numără în prezent Banca.

Biroul adunării a fost compus astfel:

D-l G. Grigorovici — președinte

• A. Zaița — vicepreședinte

• T. Ciobanu, A. Iroșciu, N. Sandu — secretari

• G. Popovschi — scrutator

1. D-nii P. Sfeciță și T. Dolghi au făcut darea de seamă a Băncii și a Casei de Ajutor reciproc.

(A se vedea în rev. «Solidaritatea» No. 3 din 1930, pag. 21—24.)

A urmat darea de seamă a comisiei de cenzori, după care, în urma mai multor discuțiuni, adunarea a dat Consiliului de Administrație descărcarea de gestiune pe 1929.

Cu această ocazie adunarea generală a stipulat următoarele: a) membrii băncii, cari sunt plecați în alte județe, pot contracta împrumuturi numai cu girant, alt membru titular din județul Soroca, b) la fel și toți pensionarii, când suma împrumutată întrece capitalul social respectiv.

Cu privire la înscrierea în Casa de ajutor, adunarea a hotărât ca legalizarea modificării din anul trecut privitoare la vârstă să fie amânată cu 2 luni de zile, dându-se puțină învâțătorilor în etate până la 35 ani să se înscrie în Casă. După acest răgaz, va intra în vigoare statutul modificat, care prevede pentru suplinitorii etatea de 25 ani, iar pentru titulari termenul de 3 ani dela intrarea în învățământ. Cei cari vor beneficia de această amânare vor trebui să verse Casei întreaga sumă, convenită pentru decesele de până la prezent — (3 cazuri). — Aceste sume vor trece în fondul de ajutorare.

Pentru ajutorarea familiei învățătorului din Costești, pierdut în împrejurările cunoscute, adunarea decide să se trimită din fon-

dul de ajutorare al Casei suma de 10.000 lei. Gestul D-lui I. Revenu, care a donat încă 500 lei pentru acest scop a fost viu aplaudat de adunare.

Adunarea a mai aprobat un ajutor de 2000 lei văduvei învătătorului Lozinski și altul de 6000 lei orfanilor tav. Mihnevici.

Beneficiul net de 91.705 lei a fost repartizat astfel: 45000 lei p. fondul construcției căminului, 15.568 lei p. fondul de rezervă și 31.137 lei p. fondul de ajutorare.

2. Fixarea procentelor la depuneri și împrumuturi. Raportor d-l Dolghi T. Pentru împrumuturi se menține procentul 12 ca și în anul trecut.

Pentru depuneri la vedere se stabilește	4%
» » pe termen de 6 luni se stabilește	6%
» » » » dela 6 la 12 luni se stabilește	7%
» » » » 12 și mai multe luni »	8%

3. Fixarea maxim-ului de împrumut. Raportor d-l A. Vataman. Pentru viitor, avându-se în vedere faptul că fondurile Băncii au sporit, adunarea aprobă următoarea scară a împrumuturilor maxime.

Categ. I, salar 3200—5000 lei, împrumut simplu maximum 9600—15000, p. constr. 16000—25000

Categ. II, salar 5000—7000 lei, împrumut simplu maximum 15000—18000, p. constr. 25000—28000.

Categ. III, salar 7000—10000 lei, împrumut simplu maximum 18000—20000, p. constr. 28000—30000.

La toate aceste sume se va putea acorda un plus în mărimea depunerilor ce are solicitatorul împrumutului. Însă în acest caz depunerile nu se vor elibera, ele trebuind să rămână la Bancă ca garanție, până la achitarea împrumutului.

4. Contractarea unui împrumut. Raportor d-l D. Suveică. Adunarea încuviințează contractarea unui împrumut de 2.000.000 lei cu 9%, pentru satisfacerea tuturor nevoilor membrilor.

5. Bugetul Băncii p. 1930. Raportor d-l T. Dolghi. Se acceptă proiectul prezentat de Consiliul de Ad-ție: anexa No. 1

6 Alegerea 1/2 din membrii Consiliului de

Ad-ție. La sorți au ieșit din consiliu d-nii: T. Dolghi, C. Brin și A. Vataman. Prin vot secret se realeg aceleași persoane.

7. Alegerea cenzorilor și a supleanților.

Prin vot secret sunt aleși ca cenzori d-nii Gligore Sapuna, Ch. Namalovan și G. Grigorovici, iar ca supleanți d-nii G. Terjechi, G. Popovschi și N. Sandu.

8. Diverse. Adunarea a găsit că e cazul să se acorde pensionarului I. Sârbu 50%, din ajutorul Casei, fiind vorba de pierderea capacității de muncă (art. 12 din statutul Casei).

La 27 Aprilie, ora 3 p. m., adunarea a luat sfârșit.

Delegația Permanentă

Mulțumire.

Subsemnata Glafira Nacu, soția decedatului învățător Gavril Nacu, răpus de timpuriu de vitrega soartă aduc cele mai calde și vii mulțumiri tuturor D-ilor învățători, cari prin bunăvoința lor au contribuit la ajutorarea mea prin «Casa de ajutor» a Asociației Învățătorilor, din jud. Soroca.

Soroca, 15.V.1930.

Gl. Nacu

P r o e c t d**la veniturii și cheltuieli ale Băncii**

No. artic.	Denumirea conturilor	S'a prevăzut pe anul 1929	S'a efectuat în anul 1929	Se prevede pe anul 1930	
1	Dobânzi dela împru- muturi acordate din sumele cap. social 1 milion pe 1 an și 1/2 milion pe 6 luni a 18 ^o / ₁₀	228000		282000	Dela sume de 2 milio- ne capital social pe 1 an și 7 sute capit. Soc. pe 6 luni a 12 ^o / ₁₀
2	Dobânzi dela împr., sumele la depunere 4 sute mii pe 1 an și 6 sute mii pe 6 luni a 18 ^o / ₁₀	126000	296534	108000	Dela sume la depuneri în suma 7 sute mii pe 1 an și 4 sute mii pe 6 luni
3	Dela sumele depuse la cont. curent, vânz. livretelor	11000	26599	10000	
		365000	323133	400000	

Votat în Adunarea G-lă din 27 Aprilie 1930

Președinte al Consiliului V. CIUBOTARU.

e b u g e t

Corpul Didactic, pe anul 1930.

No. cont.	Denumirea conturilor	S'a prevăzut pe anul 1929	S'a efectuat în anul 1929	Se prevede pe anul 1930
1	‰‰ pe depuneri la suma 1 milion a 4, 6, 8‰	70000	70056	100000
2	Chiria localului	20000	18500	20000
3	Încălzitul	7000	8675	10000
4	Iluminatul	2400	1398	2500
5	Întreținerea localului (mături, cărpe și re- parații mici etc)	4000	2712	4000
6	Inventarul	4000	-	6000
7	Leafa personalului:			
	a) Contabil a 5000 lei lunar	60000	60000	60000
	b) Casier a 1800 lei lunar	21600	21600	24000
	c) Împlegitul a 2000 lei lunar	24000	24000	26400
	d) Servitorul a 500 lei lunar	6000	1500	6000
	e) funcț. dela Re- viziorat, a 250 lun.	3000	3000	9000
8	Transportul contra cost. membr. Cons. de Ad-ție convocații la ședințe și întret. și Com. Rev.	12000	8350	13000
9	Registre și imprimare	3000	2876	5000
10	Spese de cancelarie	2000	2790	3000
11	Cheltuieli postale și teleg.	1000	1220	2000
12	Impozit global către Stat	-	15660	25000
31	Cheltuieli neprevăz.	240000	-	317900
14	Fond deschidere de credite	125000	-	82100
		365000	239826	400000

Diverse

Se aduce la cunoștința celor interesați, că, în conf. cu hotărîrea Adunării generale din 27. IV 1930 a Băncii și Cassei de ajutor, se mai pot înscrie în Cassa de ajutor reciproc d-ne și d-ni învățători și profesori până la etatea de 35 ani, sănătoși și buni de muncă. Această, însă, numai până la data de 27 lunie a. c., adică timp de 2 luni dela data hotărîrii. Beneficiarii acestei hotărîri vor trebui, însă, să verse Cassei câte 600 lei p. 3 decese din trecut. După termenul de 27 lunie a. c., care este ultimul, va intra în vigoare, în ce privește etatea, modificarea din 24 VI 1929 a statutului, care prevede că înscrierea în Cassa de ajutor trebuie să se facă în timp de 3 ani dela data intrării în învățământ pentru titulari și până la vârsta de 25 ani pentru suplinitori.

Adunarea generală a Cassei nu va mai face pe viitor nici o înlesnire sau amânare p. înscriere.

Membrii corpului d-dactile, cari vor scăpa această ultimă ocazie, nu vor avea decât să regrete.

* * *

Membrii Băncii, neînscrși în Cassa de ajutor, pot contracta împrumuturi numai până la mărimea capitalului social plus depunerile. Pentru împrumuturi mai mari ei au neapărată nevoie de girant.

* * *

Încă prin luna Februarie a. c. s'a expedit 1. județ un număr de 200 exemplare de revista „Școală și Viață”, ce apare sub auspiciile Asociației Generale a Învățătorilor din România. Odată cu revista s'a trimis și câte o declarație de abonament spre a se reține costul (150 lei) prin statele de salar.

Orî, până în prezent abia un sfert din acele declarații au fost semnate și înapoiate nouă. Restul de învățători, pe sprijinul cărora Asociația noastră a

contat cu atâta încredere, n'au binevolyt a-și da adeziunea solicitată de Asociația noastră și de cea Generală și nu ne-au trimis nici declarațiile, nici revista înapoi.

Cum Asociația G-lă pune mare preț pe sprijinul Asociației noastre, dând-o adesea drept exemplu altor județe, cum, dealtfel, solidaritatea de corp și conștiința intereselor profesionale a organizației noastre încă prin nimica nu s'au desmințit până în prezent, considerăm cu toată sinceritatea că netrimiteria acelor declarații înseamnă o simplă întârziere.

Rugăm, deci, călduros pe toți cei în cauză a ne trimite fără amânare declarațiile cerute, iar dacă — prin imposibil — nu doresc să primiască revista, să ne restituie numărul primit.

Aceasta spre a putea lichida socotelile cu Comitetul Central din București, lichidare insistențată de Asociația G-ă.

Pentru cazul că imprimatele trimise s'au pierdut și în credința că și alți d-ni înv., dornici de cultură profesională, se vor abona, tipărim în acest număr al revistei noastre, la sfârșit, câte un exemplar de declarație, care se poate detașa.

Rămânem în așteptarea răspunsului, pe care-l vom împărtăși cetitorilor noștri în numărul viitor al Revistei.

Comitetul Asociației

În ședința din 27 Aprilie Consiliul de Administrație a Băncii «Progresul» s'a constituit după cum urmează:

- D-l V. Ciubotaru — președinte
- » C. Brin — vicepreședinte și casier
- » T. Dolghi — contabil

Delegația Permanentă a Consiliului de Administrație a Băncii este compusă din 3 membri: d-l V. Ciubotaru, C. Brin și A. Vataman.

Comisiunea de cenzeni a Asociației s'a constituit în ziua de 27 Aprilie astfel: d-l Maxim Vescu — președinte, d-nii Gh. Namalovan și T. Ciobotarencu — membri.

Ce se petrece la asociația corpului didactic din Soroca.

Părintele Vlad Bjola mai crede că e treburcios a-și pune din nou aceeași întrebare în Nr. 1677 al ziarului «Dreptatea» din Chișinău din ziua de 31 Martie și își face iarăși plăcerea de-a repeta ce mai spusese în cellalt număr al aceluiași ziar, la care noi am răspuns prin această revistă a noastră din Ianuarie — Februarie curent.

Acei dintre membrii asociației noastre, cari n'au citit răspunsul nostru, sunt rugați a lua cunoștință de el, în cazul când au recitit învinuirile părintelui Bjola.

Dar cucernicia Sa terminându-și seria 'ocărilor în cellalt număr al ziarului «Dreptatea», crede că acest nou articol al său va fi mai mai convingător, încercând să insinueze și alte acuzațiuni și punând diferite întrebări la cari cititorul e chemat să răspundă după placul sfinției sale, Astfel:

«Referitor la club, radio și popotă, v'ași întreba în casa cui se află ele? și de ce anume acolo și nu în altă parte? nu cum-va ca să fiți controlați mai de aproape de cine-va?» Și în batjocură mai întreabă: «La asta nu v'ați gândit?»

E drept că nu ne-am putut gândi ca cineva să-și închipuie monstruoșitatea că s'a așezat organizația noastră în casa știută spre-a fi supusă controlului cui va din apropiere. Ciudățenia acestel întrebări constă într'aceea că ar rezulta că toți membrii împreună cu proprietarul casei închiriate să facă parte din partidul părintelui Bjola.

La aceste lucruri însă nu s'a gândit nici un membru al celor

două adunări generale, cari au aprobat această închiriere, pentru că nimeni nu putea să se gândească că o afacere cu aceasta ar avea vre-o latură politică.

Nu putem decât să ne mirăm, însă, cum părintele Bjola, care poartă o atât de mare dragoste acestei asociațiuni, nu a putut vedea la timp această scădere a noastră și cum și, cuvîșia sa în acele bune vremuri făcea parte din asociația noastră, nu a arătat nimănui atenția sa binevoitoare. Adunarea Generală ar fi soluționat poate durerea părintelui Bjola. Cel care semnează acest articol nu găsește însă că rău s'a făcut că s'a închiriat această casă, căci e bine așezată și satisface interesele noastre, cum toată lumea o știe. Și apoi nu trebuie să intrăm de fel în nămolul politicilor.

Ne pare rău însă, că pe părintele Bjola nu-l lasă în pace laurii altora, căci nu avem mijloace să-l putem ajuta.

Astfel, în zădar ne întrebăm, pentru ce s'a făcut cadou D-lui P. Hrițcu, fost profesor, un ceasornic. O astfel de mărturie de afecțiune l-a arătat-o un grup de prieteni, când a fost îndepărtat dela catedra liceului de fete.

Asociația noastră nici n'a putut măcar protesta contra acestei îndepărtări atât de nelegală, pentru că era și politică, după cabilbrul politicei noastre. În adevăr, la urma urmei D-l Hrițcu făcând și D-sa politică și fiind și suplinitor, trebuia să se aștepte la urmările actelor sale.

Și în zădar, apoi, par'că ar voi Cucernicia Sa să ne mai arunce o altă învinuire tot de aceeași natură politică, anume: că asociația, urmând o linie ostilă cuvîșiei sale, ar fi protestat contra înlocuirii anarhice la direcția liceului de fete a Domnișoarei D-r Eleonora Stratilescu prin însuși părintele Bjola, care nu avea nici un merit vizibil ca să poată fi numit.

Din nefericire, nici acest protest nu s'a putut face, cu toate că nedreptatea era strigătoare la cer. Venirea D-rei Stratilescu, una dintre cele mai bune educatoare ale acestei țări, a fost salutăată ca un noroc excepțional pentru școala noastră. Dar D-ra Stratilescu, o neprețuită profesoară însă și de o energie intrasigmentă, lovea în politicienii de pe vremuri, pentru că îngreulau bu-

nul mers al școalei și, negreșit, fără de vreme a intrat în hora fricțiunilor politice. Nu a voit să țină'n seamă pentru binele liceului de fete de cumintele proverb «că trebuie să te faci frate cu dracu până treci puntea».

Protestul asociațiunii noastre ar fi fost nefolositor și ar fi putut căpăta și oare-care culoare politică și de aceea nici nu a avut loc.

È adevărat, însă, că un grup de cetățeni iubitori de școală, grup la care s'a alăturat cu toată inima și acel ce semnează acest articol, a iscălit o petiție de protestare către minister, dîr la fața politicii nelegiuite, egoiste și strămte, ce se face de-atîta amar de vreme, cine poate să apere interesele școalei? È în zădar să protestezi contra oceanului când ești sinistru.... Cel mult trebuie să te gîndești la ajutorul celui de Sus.

Am văzut însă cu multă mîhnire, cuvioase părinte, că și în acest articol exploatați din nou, cu o evidentă și ciudată plăcere, «păcatul», de pe urma căruia sufăr amar două familii și care a adus neplăceri mari în sânul frăției asociațiunii noastre. Sfredeliți cu zelul păgân rănile încă deschise, asmuțiți unul contra altuia pe cel ce fatalitatea i-a făcut să sufere! Căutați apoi să adînciți animozități, cari e bine să ne străduim cu toți să facem să dispară. Par'că ați voi să împiedecați timpul să-și facă datoria sfîntă a uitării. Să-mi dați voie să vă spun, că mi pare că nu mergeți adevăratele drumuri ale sfințeniei voastre.

Și dacă în adevăr credeți, că acel ce vă scrie acum a mărturisit totul cum ați vrut, căci așa arăta în ziarul Dreptatea, nu era oare logic să-i acordați o duhovnicească iertare, mai cu seamă că i-ați scris chiar în sfîntul post al Paștelui. È bine oare să-l aruncați din rou păcatele în față, păcate pe care de alt-fel după socotința sa nici nu le are, ci au fost îngrămădite în juru-i de împrejurări nefastre ale unor vremuri grele.

Și apoi oare nu ne siliți să ne mirăm, că mai purtați asociației noastre grija, care trebuie să cadă asupra membrilor ei și sfinția voastră sunteți acum atît de departe și atît de străin de noi și nu aveți din nefericire nici o putere spre a ne aduce vreun bine, sau cel puțin vre-o mîngăere spre-a răbi greutățile ce ne împresoară!

I. Candiani

Membrul Cassel de ajutor, transferat în alt județ, ieșit din învățământ sau la pensie, sunt obligați ca în termen de 3 luni de la declararea decesului vreunui membru al Cassel să depună în numerar rata statutară de 200 lei. În caz contrar ei se consideră retrași din Cassă, aceasta neavând posibilitatea să le reție sumele prin state.

Este bine ca toți acela cari cad în această categorie să-și lase la Cassă adresa spre a putea fi ținuti în curent cu mișcarea Cassel.

Aducem la cunoștința membrilor Cassel de ajutor că în cursul lunii Iunie li se va reține câte 200 lei pentru colegul Ion Sărbu, dela Samoileuca, care, pierzându-și capacitatea de muncă, e pe cale să fie scos la pensie din oficiu.

Aceasta în conf. cu art. 12 din Statut.

Insistăm din nou ca colegii, cărora li-s'a reținut câte 500 lei p. sanatoriu, să ne trimită câte o declarație, prin care ar consimți la restituirea acelei sume prin Asociație.

Iată textul declarației:

DECLARAȚIE

Subsemnatul _____, inv. la școala primară din satul _____, jud. _____, declar că consimt să mi se restituie prin Asociația Învățătorilor din ud. Soroca suma de 500 lei ce mi s'a reținut în 1926 p. construirea unui sanatoriu la Techirghiol.

(Semnatura)

Semnatura va fi autentificată de directorul școlii sau de președintele subsecției respective.

Cel cari posedă și chitanțe, le vor alătura la declarație.

Nu înțelegem de ce atâta nepăsare într-o chestiune importantă ca aceasta.

Atenției solicitorilor de împrumuturi.

Când se trimit polițe prin poștă, a se semna obligatoriu cu cerneală neagră, altfel nu vor fi primite. Polițele trebuie să fie în valoare de 330 lei de fiecare mie sau fracțiune, pentru împrumuturile până la 6 luni, și în valoare de 660 lei de mie sau fracțiune, p. împrumuturile până la un an de zile.

Cum, însă, toate polițele existente sunt calculate cu câte 3, respectiv 6 lei de mie, diferența de 30, respectiv de 60 bani de mie, **dar numai această diferență**, se completează cu timbre fiscale, cari se lipsesc în josul poliței, pe alb, fără să se anuleze. Semnatura nu va trece peste timbre.

Exemplu: pentru un împrumut de 6000 lei pe 6 luni se va procura poliță de 18 lei (3x6) plus timbre fiscale de 2 lei (0,30x6).

Pentru acelaș împrumut pe 12 luni polița va fi de 36 lei (6x6) plus timbru de 4 lei (0,60x6).

Se aduce la cunoștința celor interesați că capitalul social se restituie numai membrilor cari se retrag din Bancă și numai după 1 Ianuarie a anului ce urmează retragerii. Ex: X. Y. se retrage în Iunie 1930, însă capitalul social îl va putea ridica numai după 1 Ianuarie 1931.

Așteptăm abonamente p. „Școala și Viața”, revista Asociației Generale a Învățătorilor.

D-nii președinți ai subsecțiilor sunt călduros rugați să activeze în această direcție.

Este în interesul propriu al fiecărui dascăl să citească regulat și cu atenție „Solidaritatea” spre a fi în curent cu mișcarea profesională și cu îndrumările ce se dau cu privire la Bancă, Asociație, Casa de ajutor, etc.

Poșta Revistei.

.....
D-lui B. C. st. Redacția nu se poate asocia la elogiile ce Dv. aduceți școlii de pe timpul lui Carol cel Mare. Este completamente eronată afirmația, că „principii didactice și chestiuni de metodă pot servi și astăzi, după douăsprezece veacuri, drept călăuză dascălilor noștri”.

Scolasticismul searbăd al școlii medievale căutam a-l înlocui astăzi prin studiul materiilor utile în viață, iar dogmatismul în predare prin colaborarea activă a copilului și prin experimentarea directă a fenomenelor vieții înconjurătoare. Odată cu declericalizarea învățământului, preocupările școlii s'au cuborât din înălțimile inexplorabile și amețitoare ale cerului la realitatea sănătoasă a vieții de toate zilele.

Ca atare, „dascălii noștri” nu pot accepta sugestiile D-v, ei având de vizat alte idealuri didactice.

D-lui Gn. P. din N. Preferăm să abordați chestiuni mai apropiate de preocupările revistei noastre. Veți fi de folos.

D-lui C. N. din G. Apare mulțumită unor retușări însemnate. P. început e bine.

Declarație.

Subscrisul,
învățător la școala
din comuna membru al Asociației
Învățătorilor din județul declar prin
aceasta că ader sa mi se oprească prin ștatele de sala-
riu, costul abonamentului la revista Asociației Generale
a Învățătorilor din România.

(Semnătura)

Titlu *Solidaritatea*

Subiect *Reviste pedagogice din Basarabia;
Corp didactic;
Învățământ școlar - Basarabia;
Pedagogie - Basarabia;
Educație;
Literatura română*

Descriere *"Solidaritatea" (1923-1940; 1942-1944). Buletin al Asociației Învățătorilor, secția județului Soroca. Apare lunar din 14 ianuarie 1923 până în 1940. Din februarie 1923 apare cu subtitlu "Organ al Asociației Învățătorilor din județul Soroca", iar din 1932 apare cu subtitlu "Organul Asociației Corpului Didactic din județul Soroca". Este unica publicație pedagogică care își reia apariția în anii războiului, editându-se lunar din 1942 până în 1944. Revista acordă o mare atenție prestigiului învățătorului în școală și societate, precum și obligativității învățământului, programelor școlare și perfecționării lor continue. Acest număr este complet, conține tabele, poate fi consultat fizic.*

Editor *Biblioteca Națională a Republicii Moldova*

Contributor *Gasca, G. (fond.);
Secara, Vasile (red.);
Iov, Dumitru (red.)*

Data *2009*

Tip *Text/Periodice vechi*

Format *text/xml;
image/tiff*

Sursă *Solidaritatea: Organul Asociației Corpului Didactic din județul Soroca.- Soroca: Tipografia "P. Litvac", 1930.- An. 7, Nr.4-5.- April. - Mai.- 52 p.*

Limbă *ro*

Acoperire *Sec.20;
Basarabia*

Drepturi *Document cu acces liber*